

Видами наукового супроводу державної антикорупційної політики є: консультування; прогнозування; проведення експертизи; проведення соціологічних досліджень; підготовка проектів рішень, аналітичних звітів тощо, а також підготовка стратегічних документів (державної антикорупційної політики).

Науковий супровід державної антикорупційної політики має здійснюватися у напрямках: системного та комплексного проведення наукових досліджень з проблем протидії корупції, постійного розроблення прогнозів та пропозицій, наукових методик та рекомендацій з подальшим впровадженням їх у практичну діяльність антикорупційних органів, у антикорупційне законодавство; наукового аналізу ефективності форм та засобів антикорупційної політики, ефективності діяльності суб'єктів її реалізації; дослідженням і моніторингу стану виконання антикорупційної політики.

Сьогодні залишається актуальним питання наукового супроводу державної антикорупційної політики під час як її розроблення, так і реалізації. Принципово важливо сформувати сучасну інфраструктуру науково-експертної та аналітичної діяльності, яка повинна включати тісну співпрацю Національного агентства запобігання корупції та недержавних інституцій, представників наукової спільноти з питань підготовки та реалізації державної антикорупційної політики. Має бути сформоване професійне співтовариство аналітиків та науковців (експертне середовище), мають здійснювати наукові та аналітичні дослідження проблем протидії корупції.

Бібліографічні посилання:

1. Заброда Д.Г. Державна антикорупційна політика в Україні: теорія, правова основа, інституалізація. Монографія / Д.Г. Заброда. – Симферополь: КРП «Видавництво «Кримнавчпеддержвидав», 2013. – 363 с.

Степаненко Кирило Володимирович,
доцент кафедри загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ,
к.ю.н., доцент

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ «PACTASUNT SERVANDA» В СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

Сучасне міжнародне право являє собою розгалужену систему норм, які регулюють не тільки міждержавні та інші міжнародні відносини, а й певні внутрішньодержавні відносини. Тому зростаюча їх вага, особливо на тлі геополітичних конфліктів, актуалізує реалізацію суб'єктами міжнародних відносин принципу «pactasunt servanda» («Договори мають виконуватися»), який, за думкою О. Мережко, «може вважатися основним принципом права міжнародних договорів і міжнародного права в цілому і він є підтвердженням тези про існування сучасного міжнародного правопорядку, який стоїть над державами і який не можна вивести з сукупності суверенних воль окремих держав, оскільки він є чимось більшим, ніж проста сума держав» [1, с.67-68].

Принцип «pactasunt servanda» імперативна вимога сумлінного виконання взятих на себе міжнародних зобов'язань стоїть особливим порядком серед загальновизнаних принципів і норми міжнародного права, закладених у Статуті ООН та інших міжнародних актах. Важливість цього принципу обумовлена тим, що його зміст пов'язано із такими положеннями, як обов'язковість виконання взятих сторонами міжнародно-правових зобов'язань, сумлінність їх виконання, виконання договірних зобов'язань, що впливають з кожного чинної угоди, неприпустимість довільної односторонньої відмови від взятих за договором зобов'язань, юридична відповідальність за порушення міжнародних зобов'язань. Тобто ці положення є базовими для затвердження міжнародного правопорядку і безпеки у світі, без їх реалізації досягнути цілей міжнародного спілкування неможливо. Однак проблемним питанням є визначення механізму координаційно-владних дій держав, пов'язаних із забезпеченням функціонування міжнародного права та виконанням його загальновизнаних принципів і норм, зокрема принципу «pactasunt servanda».

Звісно ж, що прийняття організаційних заходів щодо реалізації норм міжнародного права має бути пов'язано зі зростаючою роллю національного аспекту цих норм, тобто виникає необхідність

дослідження концепцій та інтересів, пов'язаних правом в їх взаємодії, адже характерною ознакою механізму сучасних міжнародних відносин є розширення впливу міжнародного права на національне право і значне зростання ролі національних правових норм у здійсненні міжнародно-правових норм. Такий вплив здійснюється через вплив відповідних національних норм на міжнародне право, яке виступає базовою основою міжнародного правопорядку. Будь-яка держава-суб'єкт міжнародного права, уклавши міжнародний договір, має докласти максимум зусиль для виконання прийнятих на себе міжнародних зобов'язань. Повинна застосовуватися система ефективних заходів із реалізації міжнародно-правових приписів. Така система заходів реалізується в рамках узгодження норм міжнародного та внутрішньодержавного права і «поєднує у собі інтереси держав у зміцненні їх системи національної законності і зміцнення міжнародного правопорядку» [2, с. 277-278]. Проте не усі держави світу поділяють цю позицію: останнім часом ми бачимо багато порушень імперативних норм міжнародного права окремими суб'єктами, нахабною спроби їх спотвореного трактування, за яким стоять власні амбіції та намагання реалізувати національні інтереси за рахунок інших суб'єктів. У цьому світлі посилюється роль інституту міжнародної відповідальності, багато положень якого і досі залишаються неузгодженими, що, в кінцевому рахунку, знижує ефективність застосування певних видів відповідальності до порушників міжнародного права.

Отже, можна казати про те, що сьогодні сфера застосування положень міжнародних угод розширюється під впливом багатьох об'єктивних чинників, у тому числі глобалізації міжнародного життя, інтернаціоналізації внутрішньодержавних норм і інститутів, зближення міжнародного права і ряду інститутів національного права в зв'язку із регулюванням однотипних суспільних відносин, розвитком демократичних принципів забезпечення прав людини і основних свобод. Одним із завдань міжнародного співтовариства держав є розвиток корисних для багатьох акторів сторін глобалізації та протидія негативних проявів у виразі нехтуванням принципів міжнародного права. Поряд з багатьма позитивними прикладами міжнародного спілкування, що дозволяють поглибити взаємодію між народами і державами, існують деструктивні випадки недотримання або спотвореного сприйняття імперативних норм міжнародного права, що несе в собі загрозу руйнування світового порядку та перешкоджає реалізації інших принципів міжнародного права. У зв'язку з цим необхідно, щоб діяльність держав була спрямована на створення таких умов, за якими держави не тільки б формально вступали у договірні відносини, складалі міжнародні угоди у певних сферах, а і неухильно дотримувалися принципу «*pacta sunt servanda*», усвідомлюючи, що невиконання взятих на себе зобов'язань створює негативний прецедент та може у подальшому вплинути на динаміку розвитку міжнародних інститутів та поведінку глобальних акторів, що мають змогу впливати на геополітичні процеси. Іншими словами, світова спільнота має створити нові ефективні механізми контролю над дотриманням взятих зобов'язань, і це дозволить забезпечити дотримання інтересів міжнародного співтовариства держав в цілому.

Бібліографічні посилання:

1. Мережко О.О. Право міжнародних договорів: сучасні проблеми теорії та практики. К.: «Таксон», 2002. 344 с.
2. Буткевич В.Г. Соотношение внутригосударственного и международного права. Киев, Выша школа, 1981. 312 с.

Талдикін Олександр Васильович,
доцент кафедри загальноправових дисциплін,
кандидат юридичних наук, доцент,
Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ

ТОТАЛІТАРНИЙ ПОЛІТИЧНИЙ РЕЖИМ

Методи та способи за допомогою яких відбувається реалізація влади в державі виступають головним критерієм поділу однієї із складових форми держави – форми державного, або політичного режиму. Класичний поділ на демократичні та антидемократичні режими враховує: по-перше – ступінь розвитку демократії в політичному процесі, по-друге – правову забезпеченість та фактичну спроможність особи реалізувати власні права і свободи.